

Dana 21. travnja 2017. godine, održana je pressica na kojoj je general Serđo Rabar, predsjednik rovinjskog HDZ-a, naveo u kratkim crtama svoj životopis, obrazložio razloge svoje kandidature za funkciju gradonačelnika Rovinja te neke od programskih ciljeva (vidi: http://www.glasistre.hr/vijesti/pula_istra/serdjo-rabar-kandidat-za-gradonacelnika-rovinja-549147).

Govoreći o svom programu naglasio je da će se zalagati, među inim, citiram: „da se Rovinju povrati identitet grada s većinskim hrvatskim narodom koji se izgubio“.

Informativno, na stranici internet „Glasa Istre“, podno članka jedan čitatelj je komentirao sljedeće: „Možda je čovjek pošten i ima dobre namjere, ali je kandidat HDZ-a, a u HDZ-u su ili lopovi ili ljudi sumnjive inteligencije. I kada govori o povratku identiteta grada trebao bi znati da je Rovinj imao čisto talijanski identitet do 1945. godine, glupost o većinskom hrvatskom idetitetu Rovinja more zakačiti mačku o rep kako bi rekli“.

Ne ulazeći u polemiku nacionalnog i/ili nacionalističkog predznaka, očigledna je nakana da se navedenom izjavom homogenizira HDZ-ovsko biračko tijelo ali i da se iskaže namjera/naum da ukoliko HDZ pobijedi na predstojećim gradskim izborima onda slijede i konkretne mjere „da se Rovinju povrati identitet grada s većinskim hrvatskim narodom koji se (smatra rovinjski HDZ) izgubio“.

Iznenaduje me ta izjava jer je svima dobro znano da:

-rovinjski dijalekt, uz druge istarsko-romanske dijalekte (baljanski, bumbarski, šišanski, fažanski i galižanski), nalazi se na UNESCO-ovom popisu jezika kojima prijeti nestanak, odnosno izumiranje;

-osim jedinstvenog dijalekta, i posebni rovinjski napjevi (bitinade) su rijetkost jer ih znaju otpjevati tek rijetki rovinježi (bitinaduri), odnosno sve manji broj rovinježa koji se starim rovinjskim dijalektom služe, a isto vrijedi i za stare zanate, tradicije, itd;

-sve gore navedeno bilježi se i za istrovenetski dijalekt kao i za talijanski jezik, koji je izgubio status jezika društvene sredine i sveden je na izborni predmet kao i svi drugi strani jezici u školskim ustanovama s hrvatskim nastavnim jezikom, čime su njegova autohtonost i ravnopravnost s hrvatskim jezikom u dvojezičnom Rovinju potpuno nestali;

-nestaje načelo dvojezičnosti kao i njegova primjena, iako je logično da je samo škola u stanju proizvesti potencijalne identitete nositelje autentične kulture suživota putem dvojezičnosti jer naučiti jezik drugog autohtonog identiteta je važno, pogotovo u svrhu stvaranja i održavanja suživota te priznatosti/prihvaćenosti i poštovanja na uzajaman način, a navedeno ne zahtjeva odustajanje od svog materinjeg jezika već iziskuje primjenu načela dvojezičnosti (što je uvijek dobro, pozitivno);

-valja istaknuti da nažalost slični ako ne i isti procesi zahvaćaju i čakavski dijalekt i istrijske vrijednosti i tradicije.

Iz dana u dan bilježimo nestanak rovinježa koji još doprinose promicanju i vrednovanju izvorne povijesno-kulturne i umjetničko-glazbene baštine Rovinja i s njima neminovan je nestanak dijalekta, jezika, kulture, napjeva, tradicije, itd. Svjesni navedenih okolnosti u posljednja dva desetljeća činilo se, a i danas se čini sve što je moguće kako bi se održale živim što izvornije vrijednosti, kao npr.: njegovanjem rovinjskog dijalekta kroz sate zavičajne nastave u talijanskoj osnovnoj školi; putem ekomuzeja „Kuća o batani“ (koja je upisana u UNESCO-vom Registru) i njenih aktivnosti; zahvaljujući aktivnostima Kulturno-umjetničkog društva „Marco Garbin“ i Zajednice Talijana „Pino Budicin“; oživljavajući tradicije kroz „večeri ribarske tradicije“ s ciljem promicanja običaja i vještina rovinjskih ribara kao što su krpanje i pletenje mreža, vrša, domižana, gradnja i porinuće batane, gastronomskih delicija, tradicionalnog folklora i napjeva bitinada; kroz Spacio Matika, kao mjesta za kušanje tradicionalnih jela, slušanja i pjevanja; kroz mjesta na kojem se gradi ili popravljaju batana, na Mali škver (umijeće izgradnje batane upisano je na Listu nematerijalne baštine Republike Hrvatske); putem rovinjskih regata tradicijskih barki s oglavnim i latinskim jedrom; sa tematskim putevima morem i rivom Inače, svi navedeni događaji koji se organiziraju i predstavljaju i kao turistička ponuda, kada se dožive ostavljaju dubok spomen na posjećenu destinaciju i zbog takvih se događaja turisti-gosti vraćaju često u Rovinj.

I dok svi dobronamjerni pokušavaju usporiti kraj jednog malog dijelića, pa bio i najmanji dijelić ljudske civilizacije, onaj rovinjski, unatoč tome što se navedena događanja uz druge aktivnosti i stvaralaštva pojavljuju u sutonu rovinjske kulture, faza zalaska njene svijetlosti je neminovnost. I dok činimo sve da se očuva sve što je izvorno rovinjski, i to što je moguće duže, odnosno s ciljem da što kasnije nestane rovinjska zajednica, s druge strane rovinjski (?) HDZ smatra da

sve to narušava identitet grada kakvog oni priželjkuju s većinskim hrvatskim narodom, a koji se identit po njima izgubio.

Stoga, sada kad smo kao posljednji Mohikanci i postajemo zaštićena vrsta poput ugroženih životinja koje su zaštićene od UNICEF-a, HDZ je zabrinut za većinski hrvatski narod i smatra da, prosto rečeno, njegovanjem i pjevanjem pjesama poput „La viecia batana“ da se izgubio (te da se gubi) identitet grada, to jest identitet s većinskim hrvatskim narodom, kakvog ga naravno oni shvaćaju. Nije li to žalosno?! Umjesto da se svi mi pobrinemo da preokrenemo nepovratan trend nestanka rovinjske izvorne kulture, nekome (u ovom slučaju rovinjskom HDZ-u) to smeta i cilj mu je poduzeti konkretne mjere „da se Rovinju povrati identitet grada s većinskim hrvatskim narodom koji se izgubio“.

Nekada, rovinježima je rovinjski dijalekt bio materinji jezik i nisu se znali koristiti ni istrovenetskim dijalektom ni talijanskim jezikom. Danas, pojedine osobe koje se smatraju rovinježima rovinjski i istrovenetski dijalekti kao i talijanski jezik smetaju i cilj im je svesti rovinjski identitet na hrvatski identitet. Doista zastrašujuće, poglavito znajući tretman i sudbinu Rovinja kroz povijest. Rovinj ne zaslužuje to što rovinjski HDZ priželjkuje. Tijekom svih ovih desetljeća ulagano je puno truda u dobrosusjedske odnose ljudi neovisno koje su nacionalnosti i općenito u pluralizam, toleranciju, suživot, interkulturizam, itd. Time se na koncu i ponosimo. Strašno je što to netko negira i želi prebrisati.